Тема: ВИДИ ПРИЙМЕННИКІВ ЗА БУДОВОЮ.

Мета: поглибити знання семикласників про службові частини мови; формувати вміння визначати самостійні та службові частини мови, ознайомити з граматичними ознаками прийменників, видами за будовою, розвивати вміння їх розпізнавати й використовувати як засіб зв'язку слів у словосполученні; виховувати любов до природи, її багатств.

Хід уроку:

І. Організаційний момент.

II. Мотивація навчальної діяльності.

III. Актуалізація опорних знань.

- 1. Бесіла.
  - Над яким розділом мовознавства ми зараз працюємо?
  - На які розряди поділяються усі частини мови?
  - Які називаються службовими?

ЧАСТИНИ МОВИ САМОСТІЙНІ				
ІМЕННИК	хто? що?	НАЗВУ ПРЕДМЕТА	СТІЛ	
ПРИКМЕТНИК	ЯКИЙ? ЯКА? ЯКЕ? ЯКІ?	ОЗНАКУ ПРЕДМЕТА	ЗЕЛЕНИЙ ДОБРИЙ	
дієслово	ЩО РОБИТИ? ЩО ЗРОБИТИ?	ДІЮ ПРЕДМЕТА	ХОДИТИ, ЛІТАТИ	
числівник	СКІЛЬКИ? КОТРИЙ?	КІЛЬКІСТЬ, ПОРЯДОК	ТРИ, П'ЯТИЙ	
ЗАЙМЕННИК (ОСОБОВИЙ)	хто? що?	ВКАЗУЄ НА ОСОБУ, НЕ НАЗИВАЄ ЇЇ	я, ти, ми	
ПРИСЛІВНИК	ДЕ? КУДИ? ЯК? КОЛИ? ЗВІДКИ?	ОЗНАКУ ДІЇ	ГАРНО ТЕПЛО	

СЛУЖБОВІ

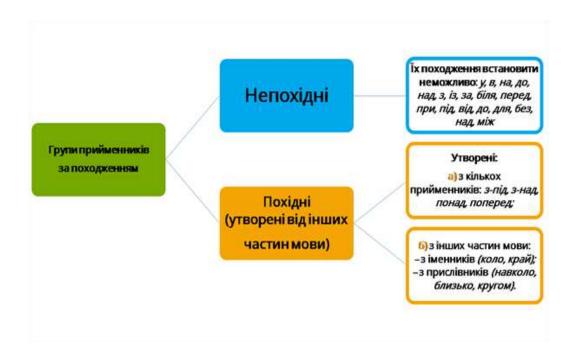
У, ДО, НАД, ПРО, ЧЕРЕЗ, ЗА А, АЛЕ, ТА, Й, АБО

ЧАСТКА НЕ, НІ, БИ, ЖЕ, ХАЙ

Прийменник

• Виражає відношення між словами у словосполученні і реченні

·в, до, за, на, без, під, для, по, поза, понад, через, м, поміж, з-за, з-під під с, згідно з, за винятком

- IV. Сприйняття й засвоєння нового матеріалу.
- 1. Робота із підручником

Ст. 187 (правило)

2. Пояснення вчителя.

V. Опрацювання навчального матеріалу.

1. Розподільний диктант.

Записати сполучення слів з прийменниками у два стовпчики: у перший — із похідними прийменниками, у другий — із непохідними.

Наді мною, коло лісу, з-поміж людей, з гори, протягом року, понад лісами, згідно з наказом, о сьомій годині, незалежно від погоди, край дороги, біля столу, на дошці, під землею, без нас.

Визначити, від яких частин мови утворилися похідні прийменники.

2. Робота над культурою мовлення. Рубрика «Говоримо правильно».

Не правильно	Правильно
Знати по газетах	Знати з газет
По цілих днях	<u>Цілими днями</u>
Добрий по натурі	Добрий за вдачею, доброї вдачі
По напрямку до лісу	У напрямі до лісу

3. Гра «Редактор». Відредагуйте словосполучення і речення.

Зошит по українській мові, знання по фізиці; діяти по правилах. Моя сестра по фаху лікар. Я ходив в магазин. Учень пропустив три дні по хворобі. Ми говорили за нашого улюбленого футболіста.

VI. Закріплення нового матеріалу.

1. Творче завдання.

- Я пропоную вам переглянути презентацію «Весна малює квіти» і скласти речення про весняні квіти та їх охорону, використовуючи прийменники.

/Учні зачитують речення, вказують, які прийменники використали./

2. Тестові завдання з самоперевіркою.

- 1. Прийменник вжито в реченні:
  - а) Між листом зашелестів густий, рівний дощ.
  - б) Що багатша думка, то багатша мова.
  - в) Червоний місяць аж горить...
- 2. Прийменник з відмінковими формами іменника виражає умовні відношення у реченні:
  - а) Перед вікном шумлять, шумлять тополі.
  - б) При щирості між людьми, при глибокій і міцній симпатії ніякий риск не страшний.
  - в) У степу запахло розворушеною землею.
  - 3. Установіть відповідність між відмінком і словосполученням, у якому прийменник з іменником ужито в такому відмінку:

а) кошик з грибами;

1. знахідний відмінок;

б) рости під березою;

2. орудний відмінок;

в) мокрий від роси;

3. родовий відмінок.

г) nið'ïxamu nið xamy.

4. Згрупуйте прийменники в синонімічні ряди:

а) крім, окрім;

1.навколо;

б) для, задля;

2. опріч;

в) кругом, навкруг.

3. заради.

VI. Підсумок уроку. Виставлення оцінок.

- Яку частину мови називаємо прийменником?
- 3 якими частинами мови вживаються прийменники?

VII. Домашнє завдання.

- 1. Вивчити теоретичний матеріал;
- 2. Вправа 427 с. 188 (Знімаючи риски, прийменники, які слід писати разом і через дефіс, ззапишіть у дві колонки).
- 3. Вправа 428 с. 188 (перепишіть, вставляючи на місці крапок дібрані з довідки прийменники).

Виконані роботи надсилай у Human на перевірку Або на пошту <u>cucerochka@bigmir.net</u>